

BOEN FOSS AS
Rigetjønneveien 14
4626 KRISTIANSAND S

Vår dato: 26.03.2025

Vår ref.: 202505651-6 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement ved Boenfoss kraftverk i Kristiansand kommune, Agder fylke

Vi viser til søknad av 26.02.2025 fra Boen Foss AS om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet ved Boenfoss kraftverk for å undersøke effekten av endret minstevannføring og økt slukeevne på fiskevandring.

Om søknaden

NVE har mottatt en søknad om tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet i perioden 01.04.2025 til 31.08.2026 ved Boenfoss kraftverk for å undersøke effekten av endret minstevannføring og økt slukeevne på fiskevandring. Boenfoss kraftverk fikk konsesjon 30.09.2014 og oppdatert konsesjon etter klagebehandling den 17.03.2015.

Formålet med fraviket er å undersøke hvordan opp- og nedvandring av fisk blir påvirket av økt slukeevne med 10 % (33 m³/s), samt tidvis redusert minstevannføring i perioder der det i dag er krav om minstevannføringslipp >5,0 m³/s i oppvandringsperioden for laks og sjørret (01.06- 31.08). Tiltaket skal overvåkes, og resultater fra overvåkingen vil danne grunnlag for en eventuell søknad om permanent endring av manøvreringsreglement.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Statsforvalteren i Agder uttaler i brev av 21.03.2025:

Nye Boenfoss kraftverk har vært i drift siden 2021. Med den relativt korte driftstiden anser vi det som positivt at det undersøkes hvordan endringer i drift og vannføring påvirker fiskepassasjen forbi fossen.

Boenfossen representerer trolig en barriere for oppstrøms fiskevandring ved enkelte vannføringsintervaller, hvor passasjen forsinkes eller stopper opp. Periodevise ansamlinger av laks nedstrøms fossen, kombinert med høye vanntemperaturer, kan trolig knyttes til flere tilfeller av sykdomsutbrudd og fiskedød.

Ny kunnskap om hvordan vannføring og manøvrering av kraftverket påvirker Boenfossen som vandringsbarriere, vil kunne danne grunnlaget for en fremtidig søknad om økt produksjon ved kraftverket og i tillegg ha potensiale til å kunne bidra til å forbedre forholdene for fiskevandring forbi fossen.

Har man vurdert å inkludere referanseår med overvåkning av fiskepassasje forbi fossen under nåværende reguleringsvilkår for å kunne sammenligne eventuelle endringer?

Ut fra søknaden kan vi ikke se at de beskrevne endringene i vannføring vil kunne medføre store utilsiktede negative konsekvenser for fisk og dyreliv i Tovdalselva. Vi er derfor positive til at søknaden om fravik fra konsesjonsvilkår innvilges slik at man kan innhente ny kunnskap om hvordan drift av kraftverket og vannføring i Boenfossen påvirker fiskevandring.

Det bør være tett dialog om gjennomføring av undersøkelsen mellom regulant og lokal forvaltning. Nedre Tovdal fiskelag SA bør få muligheten til å uttale seg i forbindelse med høringen.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til å fravike et manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, samt nødvendige naturfaglige undersøkelser. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

NVE vil påpeke at tiltaket er midlertidig og vil gi økt kunnskap om fiskens opp- og nedvandring forbi kraftverket i ulike vannføringsregimer. Dette kan gi kunnskap som er overførbart til andre vannkraftanlegg utover Bosenfoss kraftverk. Eksisterende kunnskap om fiskens vandring gjennom selve Boenfossen stammer i all hovedsak fra kameraundersøkelser utført av daværende Lamberg Bio Marin Service i perioden 2002-2003. I tillegg foreligger det et begrenset kunnskapsgrunnlag fra merkeforsøk av et begrenset antall opp vandrende laks i 2022 og 2023. Statsforvalteren i Agder skriver at ny kunnskap om hvordan vannføring og manøvrering av kraftverket påvirker Boenfossen som vandringsbarriere, vil kunne danne grunnlaget for en fremtidig søknad om økt produksjon ved kraftverket og i tillegg ha potensiale til å kunne bidra til å forbedre forholdene for fiskevandring forbi fossen. NVE er positiv til innhenting av oppdatert kunnskapsgrunnlag om fiskens vandring forbi Boenfoss kraftverk.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Ut fra søknaden kan vi ikke se at de beskrevne endringene i vannføring vil kunne medføre store utilsiktede negative konsekvenser for fisk og dyreliv i Tovdalselva. Statsforvalteren i Agder er av samme oppfatning.

NVE kan ikke se at fravik fra manøvreringsreglementet ved Boenfoss kraftverk for å undersøke effekten av endret minstevannføring og økt slukeevne på fiskevandring er til skade for noen kjente allmenne interesser.

Statsforvalteren i Agder påpekte i sin høringsuttalelse at Nedre Tovdal fiskelag SA burde fått muligheten til å uttale seg i forbindelse med høringen. NVE sendte ikke saken på høring til overnevnte grunnet kort frist til tiltaket start. NVE har isteden satt som vilkår at søker må ha tett dialog med Nedre Tovdal fiskelag SA i perioden tiltaket gjennomføres.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Boen Foss AS kan fravike manøvreringsreglementet ved Boenfoss kraftverk for å undersøke endret minstevannføring og økt slukeevne sin effekt på fiskevandring i perioden 01.04.2025 - 31.08.2026.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannstands-/vannføringsendringer skal skje gradvis slik at stranding av fisk minimeres eller unngås så langt det er mulig.
- Berørte parter skal kontaktes direkte for å bli informert om tiltaket. Informasjon om tiltaket skal i tillegg publiseres på relevante nettsider, som selskapets hjemmeside og sosiale medier. Det bes videre om at kommunen kontaktes for å legge ut informasjon om tiltaket på deres nettsider.
- Det bør være tett dialog om gjennomføring av undersøkelsen mellom regulant og lokal forvaltning, derav Nedre Tovdal fiskelag SA.
- NVE forutsetter at Boen Foss AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Vedtaket kan påklages

Vedtaket kan klages på, se opplysninger om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ylva Bencze Rørå
fagleder

Martina Halhjem Grøttå
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

BOEN FOSS AS

Kopimottakerliste:

STATSFORVALTEREN I AGDER

AGDER FYLKESKOMMUNE

KRISTIANSAND KOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	<p>Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket.</p> <p>Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket</p>
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	<p>Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.</p>
Hva skal med i klagen?	<p>Klagen bør være skriftlig. I klagen må du:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. <p>I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.</p>
Du kan få se dokumentene i saken	<p>Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.</p>
Vilkår for å gå til domstolene	<p>Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan.</p> <p>Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.</p>
Sakskostnader	<p>Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.</p>
Hvem kan klage på vedtaket?	<p>Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.</p>
Hvor skal du sende klagen?	<p>Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no.</p> <p>NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.</p>

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.